

dr hab. Agnieszka LEGUCKA

Warszawa, lipiec ... 2023 r.

Wydział Biznesu i Stosunków Międzynarodowych

Akademii Finansów i Biznesu Vistula

Polski Instytut Spraw Międzynarodowych (PISM)

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

1. Przedstawienie podstawowych danych o rozprawie

Zgodnie z uchwałą Rady Dyscypliny Historia z dnia 11 maja 2023 r. przedstawiam recenzję w przewodzie doktorskim mgr Justyny Doroszczyk w dziedzinie nauki humanistyczne w dyscyplinie historia. **Temat pracy: Ewolucja rosyjskiej polityki antyterrorystycznej w latach 1991-2020**

Tytuł: Ewolucja rosyjskiej polityki antyterrorystycznej w latach 1991-2020

Autor: JUSTYNA DOROSZCZYK

Promotor: dr hab. Daniel Boćkowski, prof. Uniwersytetu w Białymstoku

Dyscyplina: historia

2. Merytoryczna ocena rozprawy

Zagadnienie ewolucji polityki antyterrorystycznej Rosji jest zagadnieniem złożonym. Terroryzm w Rosji rozwinął się w drugiej połowie XIX wieku i przeszedł wyraźne etapy zarówno pod względem motywów politycznych organizacji terrorystycznych, jak również sposobu walki z nim ze strony organów państwa rosyjskiego. Jednocześnie państwo rosyjskie reagowało na to zagrożenie w zależności od zmieniających się uwarunkowań rozwoju terroryzmu w państwie rosyjskim/ZSRR i Federacji Rosyjskiej. Dlatego wybór tematu jako podstawy dysertacji można uznać za właściwy i mogący wnieść nowe elementy do badań nad tym zjawiskiem oraz sposobami jego zwalczania, kierując swoją analizę na Rosję, która doświadcza aktów terrorystycznych od dawna.

a. Wskazanie oraz ocena celu badawczego, przyjętej tezy/hipotezy i założeń pracy kandydatki

Praca dotyczy polityki antyterrorystycznej FR w przedziale czasowym 1991-2020, co wydaje się również uzasadnione z punktu widzenia ewolucji kompetencji służb specjalnych (w tym Federalnej Służby Bezpieczeństwa, FSB) do przeciwdziałania temu zagrożeniu po rozpadzie ZSRR. Ramy czasowe, jakie przyjęła Autorka to okres 29 lat, chociaż w dysertacji analiza znacznie wykracza ona poza ten okres. Tak określona cezura czasowa, zdaniem recenzentki, jest wystraszająca, aby dokonać analizy podjętego problemu badawczego.

Struktura prac naukowych powinna zawierać wizję konceptualizacji i realizację podjętego problemu badawczego, przy konsekwentnym stosowaniu wymogu rozłączności treści składowych i słów kluczowych zawartych w tytule rozprawy oraz stanowiących obszar badawczy. Kategoriami kluczowymi w recenzowanej pracy jest „polityka antyterrorystyczna” i jej ewolucja, szczególnie w okresie 1991-2020. Mając na uwadze powyższe, struktura recenzowanej rozprawy na poziomie rozdziałów nie odzwierciedla słów kluczowych rozprawy. W moim przekonaniu Autorka myli pojęcie „polityki antyterrorystycznej” z „systemem antyterrorystycznym”, gdyż to na nim koncentruje swoją uwagę w całej swojej pracy, a także w założeniach koncepcyjnych dysertacji.

„Polityka antyterrorystyczna” jest istotnym elementem zarządzania bezpieczeństwem państwa i ochrony jego obywateli przed zagrożeniem terroryzmu. Jej skuteczność wymaga współpracy różnych instytucji i agencji rządowych, jak również zaangażowania społeczeństwa w zapobieganiu terroryzmowi i wspieraniu działań antyterrorystycznych. W dysertacji zabrakło w mojej ocenie wskazania celów polityki antyterrorystycznej, podjętych działań, a szczególnie skuteczności tychże działań w Rosji.

Polityka antyterrorystyczna to ogólna strategia i podejście państwa lub organizacji w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania terroryzmowi. Jest to szeroko zakrojony plan działania obejmujący analizę zagrożeń, wybór celów, strategie prewencyjne, środki egzekwowania prawa, współpracę międzynarodową itp. Polityka antyterrorystyczna jest zintegrowanym podejściem mającym na celu ochronę bezpieczeństwa publicznego. System antyterrorystyczny to konkretny zbiór struktur, procedur, agencji, sił i środków, które są odpowiedzialne za realizację polityki antyterrorystycznej. Te elementy polityki antyterrorystycznej są zawarte, ale nie są w pracy doktorskiej usystematyzowane we właściwy

sposób i sprowadzają się w większości do analizy założeń prawnych i legislacyjnych organów bezpieczeństwa Rosji zajmujących się tym zagadnieniem.

„System antyterrorystyczny” natomiast to organizacyjna i operacyjna struktura, która działa w ramach polityki antyterrorystycznej. Może obejmować agencje odpowiedzialne za zbieranie i analizę informacji wywiadowczych, siły specjalne do przeciwdziałania aktom terroru, systemy monitorowania i nadzoru, a także programy prewencyjne i edukacyjne. Polityka antyterrorystyczna jest bardziej abstrakcyjna i conceptualna, skupia się na określeniu celów i kierunków działania. System antyterrorystyczny jest bardziej konkretny i operacyjny, skupia się na wdrażaniu działań, reagowaniu na zagrożenia i koordynacji działań wielu różnych podmiotów. W moim przekonaniu Autorka skupiła się właśnie na analizie „systemu antyterrorystycznego Rosji”, na co wskazują zarówno cel, problem badawczy i hipoteza dysertacji, a także użycie w dysertacji ilości słów „polityka” (14) i „system” (562). Autorka nie wyjaśniła należycie zależności między polityką a systemem antyterrorystycznym, a nie są to pojęcia tożsame. Trudno się też zgodzić z opinią wyrażoną w dalszej części pracy, że „polityka antyterrorystyczna stanowi podsystem należący do systemu bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej, który bazuje na wartościach poszanowania wolności i swobód obywatelskich, wartości materialnych i duchowych społeczeństwa, jak i systemu konstytucyjnego, suwerenności oraz integralności terytorialnej” (s. 419).

W uzasadnieniu celowości podjęcia tematu Autorka wskazuje, że chciałaby dokonać opracowania „rosyjskiego systemu antyterrorystycznego, jego zasadniczych komponentów, rozwiązań kompetencyjnych, organizacyjnych i legislacyjnych w kontekście wyzwań historycznych (s. 9). Biorąc pod uwagę dyscyplinę (historia), w ramach której jest pisana niniejsza praca – jest to założenie słuszne.

Główny cel badań sformułowany został jako „analiza i opracowanie elementów rosyjskiego systemu antyterrorystycznego, który w perspektywie czasowej ewoluował wraz z zagrożeniem terrorystycznym i radykalizacją grup społecznych, etnicznych czy narodowych” (s. 9). Przy zastrzeżeniu o zawężeniu polityki Rosji do „systemu” (o czym wspominałam wyżej) cel został sformułowany właściwie i został zrealizowany w pracy pod względem argumentacji i sposobu wyводу. Następnie cel ten jest powtórzony kilkakrotnie (s. 13), „celem pracy jest zbadanie poszczególnych elementów stanowiących rosyjski system antyterrorystyczny z uwzględnieniem roli FSB oraz określenie tendencji w rozwoju kompetencji. Celem pracy jest zbadanie poszczególnych elementów stanowiących rosyjski system antyterrorystyczny z uwzględnieniem roli Federalnej Służby Bezpieczeństwa oraz określenie tendencji w rozwoju

kompetencji rosyjskich służb specjalnych w walce z terroryzmem ze szczególną koncentracją na okresie po 1991 roku i utworzeniu Federalnej Służby Bezpieczeństwa w świetle rozwiązań organizacyjnych, legislacyjnych, strukturalnych, jakie nastąpiły po 1991, które to składają się na rosyjski system antyterrorystyczny”. Następnie kolejne zdanie jest w dużej mierze powtórzeniem poprzednich, że „kolejnym celem jest ukazanie specyfiki i złożoności rosyjskiego systemu antyterrorystycznego...” (s. 14).

Następnie problem badawczy Autorka sformułowała w formie pytania „W jaki sposób uwarunkowanie zagrożenia terrorystycznego w Rosji determinuje wprowadzanie w określonych rozwiązaniach organizacyjno-prawnych w ramach systemu antyterrorystycznego i etapów ewolucyjnych owego w perspektywie historycznej?” (s. 11). Jest to prawidłowo sformułowany problem badawczy, natomiast niezrozumiałe jest dla mnie jego uzupełnienie, kiedy Autorka doprecyzowuje go dalej pisząc, że będzie zajmować się nie tylko ewolucją kompetencji służb specjalnych w rosyjskim systemie antyterrorystycznym, ale dodaje do tego analizę „działalności ekstremistycznej w Federacji Rosyjskiej” (s. 12). Rozszerzenie analizy o działalność ekstremistyczną, a także zbadanie kompetencji organów tym się zajmującym uważam za niepotrzebne. Autorka poświęciła temu zagadnieniu (ekstremizmowi) ponad 100 stron dysertacji. Dodatkowo kategoria ta nie pojawia się w tytule pracy doktorskiej, następnie na stronie 14, jest kolejne rozszerzenie mówiące nie tylko o „terroryzmie”, „ekstremizmie” ale także o „radikalizacji”. Uważam, że każda z tych kategorii wiąże się z terroryzmem, ale poświęcanie im zbyt dużej uwagi w pracy doktorskiej powoduje wrażenie, że Autorka nie umie dokonywać uogólnień i syntezy.

Można zgodzić się z doktorantką, że zasadna jest identyfikacja szczegółowych problemów badawczych, których jest 13, z czego pięć powtarza się dwa razy, gdyż problemy badawcze nr. 3-9, 4-10, 5-11, 6-12, 7-13 są identyczne. Dobrze, że pytania te dotyczą ewolucji i zmian legislacyjnych i kompetencyjnych. Natomiast na ostatnie pytanie – „w jakim stopniu aktualna reakcja władz rosyjskich jest skuteczna wobec zagrożenia terroryzmem (s. 12), w pracy nie znalazłam odpowiedzi.

Hipoteza badawcza brzmi, że „rosyjski system antyterrorystyczny, wraz z kluczową rolą organów bezpieczeństwa państwowego oraz prawno-karną penalizacją zagrożenia terrorystycznego jest zdeterminowany przez skalę, poziom i definicję terroryzmu wraz z jego penalizacją w każdym okresie historycznym” (s. 13). Do tej hipotezy głównej doktorantka dołączyła 10 hipotez szczegółowych. W większości są one zasadne i dobrze sformułowane, jednakże moje zastrzeżenie budzi kładzenie nacisku na definiowanie terroryzmu w Rosji, które

miałoby determinować system antyterrorystyczny (co też jest podkreślone w hipotezie szczegółowej nr. 4, przekonując o tym, że definicja uległa „zaostrzeniu”). Mam wątpliwości w tej kwestii, bo jak sama Autorka podkreśla w swojej pracy, że choć zmienne były określenia terroryzmu w Rosji to: „esencją definicji terroryzmu, niezmiennością istoty definiowania zagrożenia terrorystycznego w Rosji, jest rozumienie terroryzmu jako zagrożenia stabilizacji ośrodka władzy politycznej. Terroryzm odczytywano w kategoriach wszelkiego działania dywersyjnego skierowanego przeciwko aparatu władzy państwowej, personifikowanego w osobie *gosudara* transmitującego jedyną właściwą ideologię państwową, określającą kierunek rozwoju państwa” (s. 31). Oznacza to, że pomimo korekt w pojmowaniu terroryzmu, samo jego rozumienie nie „determinowało” systemu, który go zwalczał, bowiem zasadzał się na stałym elemencie – stabilizacji systemu państwowego. Ponadto mam też wątpliwość w przypadku 10 hipotezy szczegółowej, iż „ewolucja struktury rosyjskiego systemu antyterrorystycznego, jak również prawa karnego i ustaw przedmiotowych jest uwarunkowana zewnętrznym poziomem zagrożenia terroryzmem międzynarodowym” (s. 15). Trudno się z tą hipotezą szczegółową zgodzić, szczególnie, że sama Autorka pisze w swojej dysertacji w większości o zagrożeniach wewnętrznych – wojnie w Czeczenii, fundamentalizmie islamskim, który radykalizował społeczność muzułmańską w Rosji do dokonywania aktów terrorystycznych. Tylko w niewielkim stopniu Autorka odnosiła te kwestie do uwarunkowań zewnętrznych (ataków na WTC 2001 r. i przenikania fundamentalistów islamskich na Kaukaz Południowy). Ponadto zaprzecza sobie, gdyż pisze, że „w przypadku rosyjskim system antyterrorystyczny, jak i strategia antyterrorystyczna od lat 90. XX wieku, była zdeterminowana przesłankami wewnętrznymi” (s. 16).

b. Ocenę zastosowanego piśmiennictwa w ramach rozprawy doktorskiej

Zgromadzony materiał badawczy należy uznać za bogaty zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Doktorantka skorzystała z wielu aktów prawnych i dokumentów (183) głównie w języku rosyjskim. Wykorzystała 149 monografii i druków zwartych również przeważnie w języku rosyjskim, ale także polskim i angielskim, podobnie w przypadku artykułów naukowych (233) oraz źródeł internetowych (65).

Właściwe proporcje literatury przedmiotu i wykorzystanie w pracy tych źródeł uznać należy za bardzo dobre, pozwalające na ujęcie tematu w sposób pogłębiony. W niektórych miejscach, zapewne ze względu na korzystanie z rosyjskich publikacji, miałam wrażenie przyjmowania przez Autorkę „rosyjskiego punktu widzenia” np. w kwestii pominięcia kwestii możliwej inspiracji wybuchów pod budynkami mieszkalnymi w Rosji w 1999 r. przez FSB,

albo pisanie o rozszerzeniu NATO jako o „ekspansji sojuszu północnoatlantyckiego” (s. 17). Nie wpłynęło to jednak na w większości obiektywny wywód naukowy Autorki.

c. Wskazanie oraz ocenę zastosowanych metod badawczych

Brakuje części poświęconej metodom i technikom badawczym, jakie Autorka zastosowała w dysertacji. Można pewne elementy wyczytać ze wstępu, gdzie doktorantka pisze, że będzie analizować i dokonywać syntezy, a także dokonywać krytycznej oceny literatury przedmiotu (jest zawarta we wstępie) i dokumentów. Pomimo zapowiedzi o wykorzystaniu syntezy praca jest bardzo obszerna (s. 630), co wskazuje na to, że Autorka w niewielkim stopniu się nią posłużyła. Uważam, że praca zawiera zbyt wiele powtórzeń i niepotrzebnego materiału (np. dotyczącego szczegółowego omówienia ekstremizmu w Rosji). Wiele fragmentów mogłoby być przedstawione w formie wniosków, a nie opisu (np. wyliczenia kompetencji poszczególnych organów bezpieczeństwa FR wprost z dokumentów).

d. Ocenę części rozprawy doktorskiej dotyczącej omówienia wyników własnych badań (wywody, argumentowanie, wnioskowanie)

Praca składa się z sześciu części, podzielonych na rozdziały. W pierwszej części doktorantka opisała historyczne uwarunkowania rozwoju terroryzmu w Rosji. Jest to rozdział ciekawy i pokazujący dużą dojrzałość analityczną doktorantki. Można się zgodzić z Autorką, że w XIX wieku „działalność narodnicka i organizowanie się w grupy i organizacje o profilu terrorystycznym ukierunkowane na likwidację ustroju samodzierżawczego stanowią/ły główny determinant polityki bezpieczeństwa w Imperium Rosyjskim (...) struktury bezpieczeństwa państwowego odpowiedzialne za zwalczanie zagrożenia terrorystycznego ewoluowały. Zmieniał się ich stan personalny, zmieniali się dowódcy. Nie zmieniała się jednak główna linia wyznaczająca kierunek działania służb. Głównym zadaniem było zabezpieczenie systemu samodzierżawia i logiki władzy, które determinowała wprowadzenie rozwiązania legislacyjne ukierunkowane na stabilizację ośrodka władzy” (s. 86). Chociaż zastanawiające jest, dlaczego zakres czasowy dysertacji jest ograniczony od 1991 r., gdyż ta część historii i kompetencji m.in. III Oddziału Departamentu Policji została właściwie i szczegółowo opisana przez Autorkę.

Część drugą, jak wspominałam wyżej uważam w pracy za niepotrzebną (choć zawierającą 100 stron), gdyż niewiele wnosi do analizy terroryzmu w Rosji. Jest poświęcona

„specyfice definiowania przestępczości ekstremistycznej w rosyjskim ustawodawstwie” (s. 26). Analiza definicji prawno-karnych, kryminalizacji tego typu zachowań i kompetencji władz rosyjskich do zwalczania tej przestępczości jest bardzo szczegółowa i odwołuje czytelnika od głównego problemu badawczego. W zupełności wystarczyłby wniosek Autorki, że „ekstremizm i radykalizm mogą stanowić etap poprzedzający zaangażowanie się jednostek lub grupy w działalność terrorystyczną” (s. 168). Dodatkowo, zabrakło mi krytycznej oceny ze strony Autorki zjawiska penalizacji ekstremizmu, wykorzystywania w Rosji współczesnej tzw. działalności ekstremistycznej do walki politycznej przeciwko aktywnym działaczom, przeciwnym władzy FR.

W części trzeciej i czwartej – w moim przekonaniu – następuje właściwa analiza dysertacji, poświęcona definiowaniu terroryzmu, przestępczości terrorystycznej i organizacji terrorystycznych na podstawie przyjmowanych po 1991 r. dokumentów, a także porównania kompetencji najważniejszych organów zajmujących się tym zagrożeniem. Autorka dokonała właściwego doboru aktów prawnych i szczegółowo omówiła zarówno różne sposoby rozumienia i zmiany definicji terroryzmu, jak również potrafiła pokazać ewolucję w zakresie penalizacji przestępstwa terrorystycznego. Następnie Autorka enumeratywnie charakteryzuje, czym zajmują się w zakresie zwalczania terroryzmu Prezydent FR, rząd FR, Rada Bezpieczeństwa FR, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Obrony Narodowej oraz Służba Wywiadu Zagranicznego.

W piątej części Autorka przybliżyła temat uwarunkowań rosyjskiego terroryzmu, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na Kaukazie Północnym. Słusznie zauważa, że ewoluował on z separatyzmu narodowowyzwoleńczego do terroryzmu motywowanego fundamentalizmem islamskim. Zastanawia tylko, dlaczego Autorka pomimo zawartego w podrozdziale zagadnienia, że będzie opisywać akty terrorystyczne w latach 1991-2020 kończy swój wywód na roku 2013, pomijając akty terrorystyczne z lat późniejszych.

Część szóstą dysertacji Autorka poświęciła Federalnej Służbie Bezpieczeństwa (FSB), co jest uzasadnione zważywszy, że jest to instytucja, która jest w największym stopniu odpowiedzialna za zwalczanie terroryzmu w Rosji. Przedstawiła w tej części strukturę FSB, jej kompetencje i sposoby zwalczania tego zagrożenia, łącznie z najważniejszymi oddziałami jak „Alfa” i „Wypieł”.

3. Ocenę czy rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego wraz z uzasadnieniem

Praca stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego głównie ze względu na nowatorskie ukazanie ewolucji kompetencji różnych organów (w tym głównie służb specjalnych) w zwalczaniu zagrożenia terrorystycznego w Rosji, w ujęciu szerszym niż to zakładał zakres chronologiczny 1991-2020. Dzięki dogłębnej analizie dokumentów prawnych i zmian, jakie zachodziły na przestrzeni dziejów w zakresie przeciwdziałania aktom terroryzmu w Rosji (od II poł. XIX do 2020 r.) pozwoliło to na pokazanie elementów stałych i zmiennych w budowaniu systemu antyterrorystycznym Rosji, pozwalającego prowadzić skuteczną politykę w zwalczaniu tego zagrożenia w państwie.

b. Dokładne informacje o ewentualnych błędach i lukach, które pojawiły się w ocenianej rozprawie doktorskiej

W pracy zdarzają się błędy: Autorka pisze o dokumencie strategicznym „Doktryna Bezpieczeństwa Wojskowego” (s. 6), ale później się poprawia i pisze, że była to doktryna wojenna (prawidłowo) (s. 16), ale potem podaje jej złą datę – 2015 r. (s. 16).

Niektóre sformułowania są błędne np. „Konflikty zbrojne na terenie byłego ZSRR wiązały się głównie z separatyzmem oraz dążeniami terytoriów zróżnicowanych pod względem etnicznym i religijnym do uzyskania niezależności od państwa rosyjskiego” (s. 421) – terytoria nie mogą wyrażać dążeń. Ponadto trudno się zgodzić, aby konflikt o Górski Karabach miał na celu uniezależnienie się od państwa rosyjskiego, podobnie jako w przypadku Naddniestrza, Abchazji, Osetii. Wszystkie te konflikty miały charakter separatystyczny, ale miały na celu uniezależnienia się odpowiednio od – Azerbejdżanu, Mołdawii i Gruzji.

4. Formalna ocena rozprawy uwzględniające, między innymi:

a. Ocenę układu rozprawy doktorskiej, w tym informacje o jej poszczególnych częściach składowych

Układ rozprawy wydaje się właściwy. Praca jest obszerna i składa się z sześciu części, a te podzielone są na rozdziały. W pierwszej części są 4 rozdziały, w drugiej części jest 5 rozdziałów, w trzeciej części jest 6 rozdziałów, w czwartej części jest 4 rozdziały (i dziesięć

podrozdziałów). W piątej części jest 5 rozdziałów i w szóstej części 4 rozdziały (i dziewięć podrozdziałów). Praca zawiera też wstęp, zakończenie i bibliografię.

b. Dokładne informacje o ewentualnych nieprawidłowościach warsztatowych, które pojawiły się w ocenianej rozprawie doktorskiej

Praca jest napisana zrozumiałym językiem, choć w niektórych miejscach pojawiają się błędy stylistyczne i liczne powtórzenia, co powoduje czasami wrażenie chaotycznego wywodu. Przykład: „analiza spektrum definicyjnych niuansów zjawiska terroryzmu pozwala na określenie cechy charakterystycznej przestępczości terrorystycznej, zgodnie z którą terroryzm może być definiowany jako dokonanie działań o wysokiej szkodliwości społecznej...” (s. 246). W powyższym zdaniu mamy do czynienia z definiowaniem przez definiowanie zjawiska terroryzmu jako terroryzm.

Autorka używa pojęć, których znaczenie nie jest dla niej zrozumiałe. Przykładem jest naużywanie pojęcia „ideologia”. Dla przykładu doktorantka używa skrótów myślowych tj. „ideologia terroryzmu”, „ideologia patriotyzmu” czy „ideologia fundamentalizmu”. Owczem, terroryzm może mieć swoje źródła ideologiczne lub wymiar ideologiczny np. w religii (najczęściej w islamie), ale bardzo trudno uzasadnić istnienie czegoś takiego jak „ideologia patriotyzmu”, gdyż pojęcie „patriotyzm” jest zbyt szerokie i jest postawą społeczną.

5. Konkluzje

W konkluzji mojej recenzji stwierdzam, że oceniana dysertacja ze względu na przedstawiony materiał badawczy jest pracą wnoszącą duży wkład poznawczy w zakresie ewolucji systemu antyterrorystycznego w Rosji. Praca w wystarczającym stopniu wiąże treść z jej tytułem, jest zgodność celu pracy z hipotezą, a przede wszystkim z całym wywodem w pracy. Powoduje to, że został przeprowadzony należycie proces naukowy dowodzący wniosków zawartych w Zakończeniu. Struktura pracy – przy wskazanych w recenzji uwagach – odpowiada celowi badawczemu i pytaniom szczegółowym. Dlatego w mojej opinii udało się Autorce zrealizować cel pracy, czyli przedstawić zmianę w zakresie elementów rosyjskiego systemu antyterrorystycznego, który w perspektywie czasowej ewoluował wraz z zagrożeniem terrorystycznym i radykalizacją grup społecznych, etnicznych czy narodowych. Dodatkowo dysertacja spełnia kryteria stawiane pracom doktorskim w warstwie metodologicznej. Pojawiające się błędy nie wpływają na ogólną ocenę pozytywną rozprawy doktorskiej.

Stwierdzam, że przedłożona rozprawa Pani mgr Justyny Doroszczyk **spełnia warunki** stawiane przez *Ustawę z dnia 4 marca 2003 roku O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki*, a tym samym **pozwala na dopuszczenie do dalszych etapów przewodu doktorskiego**.

Dr hab. Agnieszka Legucka